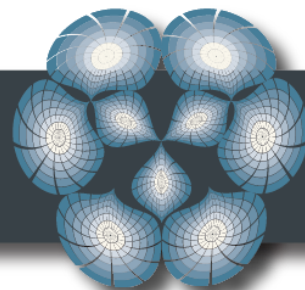

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021

* ועידה מקוונת

עירוניות מקיימת - קבלת החלטות וביצוע פעולות מבוססות ידע ברמה המוניציפלית

אורלי רונן

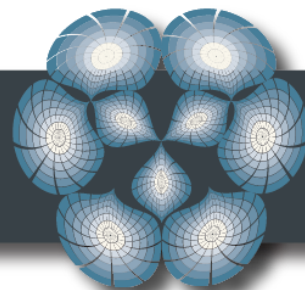
אוניברסיטת תל אביב

מודל הטריפל הליקס זיהה את החשיבות בשיתוף פעולה בין עירייה לאקדמיה וקהילה. בתקופה הנוכחית של משברים בריאותיים, סביבתיים ואקלימיים, עולה הצורך בקבלת החלטות מבוססת מדע ויחד עם הצורך עולים ומתרחבים שיתופי הפעולה בין מוסדות מחקר לבין מערכות מוניציפליות. המושב מביא לקט של מחקרים ושיתופי פעולה בעיר תל אביב יפו.

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021

* ועידה מקוונת

ניתוח 'המטבוליזם העירוני' של תל אביב כבסיס למודל להערכת יעילותם של
אמצעים לשיפור מידת הקיימות העירונית

מידד קסינגר

אוניברסיטת בן גוריון בנגב

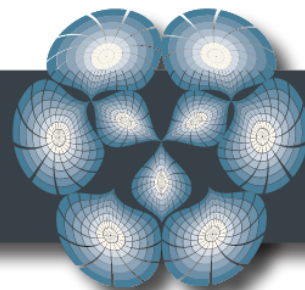
גישת 'המטבוליזם העירוני' מאפשרת אמידה של עוצמות זרמי החומרים והאנרגיה הנצרכים במגוון סוגי פעילויות עירוניות וכימות הפליטות לסביבה הקשורות בזרימות אלו. צמצום עוצמת הזרמים יכולה להעיד על פעילות מקיימת יותר. במסגרת מחקר זה ניתחנו את המטבוליזם של העיר תל אביב-יפו ובחנו כיצד פעולות שונות יכולות לתרום לצמצום המטבוליזם העירוני.

בחלקו הראשון של המחקר כימתנו את זרימת החומרים הנדרשים לאספקת מוצרי הצריכה והשירותים המרכזים של העיר: תחבורה, חשמל, מזון, בינוי, מוצרי צריכה ומים, ואת כמויות הפסולת הנוצרות לאורך מחזורי החיים של מוצרים ושירותים אלו. בחלקו השני של המחקר מידלנו את ההשפעה האפשרית לשנת 2030 של תרחישים שונים בתחומי המדיניות סביבתית על המטבוליזם של ת"א. ניתוח המטבוליזם העירוני מהווה בסיס לאסטרטגיה העירונית לקיימות ושינויי אקלים.

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021

* ועידה מקוונת

קהילה חוקרת חוף ונחל

אפרת אלימלך¹, קרן גוטליב²

1. אפרת אלימלך - Triple E ייעוץ ומחקר סביבתי
2. מרכז קהילתי מגיד, עיריית תל אביב

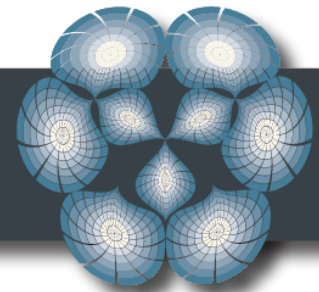
"חוף ונחל ליד הבית" היא תכנית למחקר אזרחי בנושא הפסולת בנחל הירקון ובחופי הים של תל אביב על ידי תושבות ותושבים פעילים ובליווי מדעי.

משלחות החקר בחרו את שיטת ושאלת המחקר ויצאו לשטח לראיונות, תצפיות ומדידות וגיבשו סדרת המלצות לפעולה בעקבות התובנות שעלו מהממצאים ברמת הפרט, הקבוצה והעירייה. ההרצאה תסקור את יישום ההמלצות ברמה הקהילתית.

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021

* ועידה מקוונת

צל: מסקנות ממבצע מקיף של מדידות אקלימיות בתל אביב כמנוף לתכנון עירוני

אור אלכנסדורביץ¹, דוד פרלמוטר²

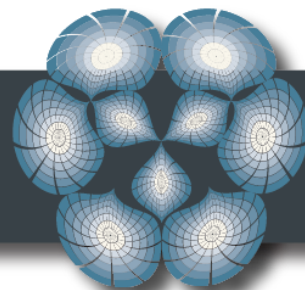
1. הפקולטה לתכנון ובינוי ערים, הטכניון
2. אוניברסיטת בן גוריון בנגב

במבצע מדידות מקיף וראשון מסוגו שערכנו בתל אביב בקיץ 2020 כימתנו את הנוחות התרמית ברחובות שונים בעיר באמצעות שקלול מאזן הקרינה על גוף האדם עם משתנים אקלימיים נוספים: טמפרטורת אוויר, לחות יחסית ומהירות רוח. הממצאים מעידים על כך שבחודשים החמים בתל אביב, החשיפה לקרינת שמש ישירה במהלך שעות היום אחראית יותר מכל משתנה אקלימי אחר לפגיעה משמעותית בנוחות התרמית בסביבה העירונית. ממצאים אלה תומכים בטענה כי יש לשים דגש מיוחד על הבטחת צל רציף ואיכותי בסביבה העירונית במישור החוף בישראל, משום שבלעדיו חלה הרעה ניכרת בעומס החום על גוף האדם בעונה החמה. על סמך ממצאים אילו מגובשת תכנית הפעולה להרחבת הצל במרחב הציבורי.

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021

* ועידה מקוונת

פסולת משברית – מה לומדים על תושבי גוש-דן מנתוני הפסולת של "שנת הקורונה"?

ריבה ולדמן

איגוד ערים דן לתברואה (חירייה)

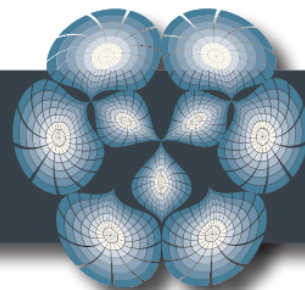
ישראל חוותה במהלך 12 חודשי הפנדמיה הראשונים שלושה סגרים, וביניהם תקופות שאופיינו בחזרה איטית ל"שגרה" שכללה מגבלות. במחקר ביקשנו למצוא האם מיוצרת יותר אשפה או פחות ביחס לממוצע הרב-שנתי בתקופות סגר? מה מאפיין תקופות החזרה לשגרה? האם נצפות מגמות שונות ברשויות בעלות אופי פרברי ובכאלה בעלות אופי מטרופוליני?

המחקר הנ"ל הינו היחיד שהתמודד עם המשמעות של יצירת פסולת וטיפול במערך הפסולת בתנאי אי-ודאות. בישראל נוצרים משברים המחייבים השבתת עסקים ושהייה ממושכת בבתים לא רק מסיבות בריאותיות אלא גם באירועים בטחוניים. הניתוח הנ"ל מתמודד לראשונה עם השפעות של משברים מתמשכים באמצעות ניתוח כמויות הפסולת תוך נטרול משתנים מתערבים כמו: חגי ישראל, הגדלת כמויות פסולת עקב גידול אוכלוסייה, שינויים כלכליים ואחרים.

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021

* ועידה מקוונת

מגדלור – לחקר רצועת החוף והים העירוניים

רותם טרביצקי

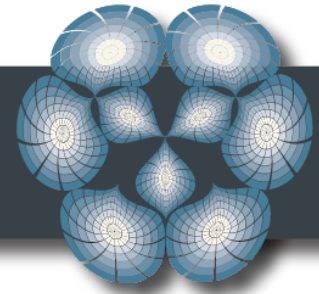
חברת אתרים

חברת אתרים, המנהלת את רצועת החוף של העיר תל-אביב-יפו הקימה את המגדלור- המכון לחקר רצועת החוף והים בתל אביב יפו, הוא מכון מחקר יחיד מסוגו שעוסק בחקר רצועת חוף בסביבה אורבנית כדי לייצר ידע ונתונים. תוצרי המחקר יסייעו לניהול רצועת חוף אורבנית, יניבו המלצות לפיתוח המקיים ברצועת החוף, ויספקו את הידע והמחקרים החדשניים ביותר בתחום של החיבור בין העיר לים.

אחד מהמחקרים החשובים המתבצעים כיום במסגרת המגדלור הוא ניטור רצועת החוף והים העירונית לאורכה ורוחבה של כל העיר באמצעות המעבדה של יוני בלמקר במחיאון הטבע ע"ש שטיינהרדט באוניברסיטת תל אביב. תוצאות ראשוניות של הסקרים חשפו סביבה מגוונת הן מבחינת בתי-גידול והן מבחינת הרכב מיני בעלי החיים הימיים. מרגש לגלות כי הטבע משגשג במקביל לכרך הצפוף ולשימושים האנטרופולגים המגוונים בעיר תל אביב-יפו.

הוועידה השנתית ה-49 למדע ולסביבה

8-7 ביולי 2021 * ועידה מקוונת

שיקום, שימור והצלת הסיסים בנוף האורבני

ראובן יוסף¹, אמנון האן²

1. אוניברסיטת תל אביב
2. אגודת הסיסים

קהילת תל אביב יפו אימצה את הסיס כציפור העירונית ופועלת להשבחת בית הגידול העירוני עבורן. המחקר בחן כיצד ניתן לשמר גזלי סיסים בעיר והתבצע במסגרת הפרוייקט לשיקום שימור והצלת הסיסים בתל אביב יפו. הפרוייקט החל ב- 2007 בעקבות הפיתוח המואץ בערים ושיטות הבנייה המודרניות המונעות ממינים רבים של בעלי חיים להמשיך ולהתקיים בנוף האורבני וביניהם גם סיס החומות.

העלייה המתמדת במודעות הציבורית אל הסיסים ואל בעייתם הקיומית הביאה לגידול חד בכמות הגזלים שאותם מצילים תושבים איכפתיים – בעיקר ילדים. העומס הרב על בית החולים לחיות בר ומעורבותה הישירה של העמותה בטיפול בסיסים הובילו לפיתוח מודל האומנה שיוצג בהרצאה. המחקר בחן כיצד משתלבים גזלי סיסים בקינים של משפחות סיסים אחרות שמתפקדות במשפחות אומנה.